

2010. július 8., csütörtök

A halászati és akvakultúra-termékek EU-ba történő behozatalának szabályai a KHP jövőbeni reformja tükrében

P7_TA(2010)0287

Az Európai Parlament 2010. július 8-i állásfoglalása a közös halászati politika reformjának fényében a halászati és akvakultúra-termékek Európai Unióba való behozatalának rendszeréről (2009/2238(INI))

(2011/C 351 E/18)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-i tengerjogi egyezményére,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-i tengerjogi egyezményében foglalt, a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományok és a hosszú távon vándorló halállományok védelmére és kezelésére vonatkozó rendelkezések végrehajtásáról szóló, 1995. augusztus 4-i megállapodásra (New York-i megállapodás),
- tekintettel az FAO felelősségteljes halászatra vonatkozó, 1995. október 31-én elfogadott magatartási kódexére,
- tekintettel a fenntartható fejlődésről szóló, 2002. augusztus 26. és szeptember 4. között Johannesburgban tartott csúcstalálkozón tett zárónyilatkozatra,
- tekintettel a halászati erőforrások közös halászati politika alapján történő védelméről és fenntartható kiaknázásáról szóló, 2002. december 20-i 2371/2002/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről szóló, 1999. december 17-i 104/2000/EK tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a halászati és akvakultúra-termékek ágazata piacának közös szervezéséről szóló, 2007. december 12-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról szóló, 2008. szeptember 29-i 1005/2008/EK tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az uniós ökocímkeről szóló, 2009. november 25-i 66/2010/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a közös halászati politika reformjáról szóló bizottsági zöld könyvre (COM(2009)0163),
- tekintettel a közös halászati politika jövőjéről szóló zöld könyvre vonatkozó 2010. február 25-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel a „Fenntartható jövő kialakítása az akvakultúra számára – Új lendület az európai akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló stratégiának” című bizottsági közleményre (COM(2009)0162),

⁽¹⁾ HL L 358., 2002.12.31., 59. o.⁽²⁾ HL L 17., 2000.1.21., 22. o.⁽³⁾ HL C 323. E, 2008.12.18. 271. o.⁽⁴⁾ HL L 286., 2008.10.29., 1. o.⁽⁵⁾ HL L 27., 2010.1.30., 1. o.⁽⁶⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0039.

2010. július 8., csütörtök

- tekintettel az „Új lendület az európai akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló stratégiának” címet viselő 2010. június 17-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó 1994. április 15-i Marrakesh-i Megállapodásra,
 - tekintettel a WTO 2001. november 14-i dohai miniszteri nyilatkozatára,
 - tekintettel a „Globális Európa: nemzetközi versenyképesség” című bizottsági közleményre (COM(2006)0567),
 - tekintettel az Európai Parlament új szerepéről és a Lisszaboni Szerződés végrehajtásával kapcsolatos felelősségeiről szóló 2009. május 7-i állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSz.),
 - tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére és a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére (A7-0207/2010),
- A. mivel a halászati és akvakultúra-ágazat stratégiai jelentőségű a lakosság ellátása, valamint a tagállamok és az EU egésze élelmiszer-egyensúlya szempontjából, továbbá hozzájárul a part menti közösségek társadalmi és gazdasági jólétéhez, helyi fejlődéséhez, foglalkoztatásához, valamint a kulturális hagyományok megőrzéséhez,
- B. mivel a halállomány olyan – megfelelő gazdálkodás mellett – megújuló természeti erőforrás, amely élelmiszert és munkát biztosíthat az EU-ban és világszerte, és amelyet a halállomány kimerülésének elkerülése és a part menti közösségeket az EU-ban és külföldön később sújtó nehézségek elkerülése érdekében fenn kell tartani; mivel továbbá meg kell erősíteni a hatékony halgazdálkodást, amely figyelembe veszi a nemzetközi kereskedelem dimenzióját és a halállományra világszerte gyakorolt hatását,
- C. mivel az Európai Bizottság a zöld könyv 2009. április 22-i elfogadásával elindította a közös halászati politika nagyra törő reformját, amelynek célja felülvizsgálni a politika legtöbb tényezőjét,
- D. mivel továbbá az Európai Bizottság 2009. április 8-i közleményében (COM (2009)0162) meghatározta az európai akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló stratégiát,
- E. tekintettel a fenntartható fejlődésről szóló, 2002-es johannesburgi csúcstalálkozón a halászati ágazat vonatkozásában meghatározott konkrét célkitűzésekre, és ezek között arra a célkitűzésre, hogy 2015-re a halállományok kiaknázását a legnagyobb fenntartható hozam szintjére csökkentik,
- F. mivel az utóbbi tíz évben mintegy 30%-kal csökkent a halászati és az akvakultúra-termékek közösségi előállítása,
- G. mivel a termelés csökkenése egyszerre magyarázható az európai vizek halállományának csökkenésével, valamint a halászat korlátozása és a közös halászati politika keretén belül az állomány fenntartható kezelése érdekében az Unión belül és mindenütt, ahol halászati partnerségi megállapodások keretében uniós halászat folyik – indokoltan – meghozott intézkedésekkel,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2010)0243.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2009)0373.

2010. július 8., csütörtök

- H. mivel az európai halászat a világ halfogásának kevesebb, mint 6%-át adja,
- I. mivel, bár a közös halászati politika reformjáról szóló zöld könyv hosszú távon a fogások csökkenése felé mutató tendencia megfordításának lehetőségét jósolja, a természeti erőforrások megújulása érdekében tervezett radikális intézkedések (a halászflootta halászati kapacitásának csökkentése, kötelező erejű igazgatási intézkedések, megerősített ellenőrzés stb.) rövid- és középtávon csak felerősítik ezt a jelenséget,
- J. mivel emellett az e területen meghatározott új stratégia ellenére az akvakultúra közösségbeli fejlődésére ható több korlátozó tényező miatt az akvakultúra rövid, illetve középtávon valószínűleg nem képes ellensúlyozni a kitermelő ágazatban tapasztalható, általánosan csökkenő termelési trendet,
- K. mivel ez elengedhetetlenné teszi a további európai termelés ösztönzését, különösen azokban az új EU-tagállamokban, amelyek bizonyítottan rendelkeznek potenciállal az akvakultúra területén,
- L. mivel ezzel szemben az Európai Unión belül a halászati és akvakultúra-termékek iránti kereslet általános növekedése tapasztalható, amely az új közép- és kelet-európai tagállamok piacát figyelembe véve kiemelkedő dinamikát mutat, továbbá – a különféle tényezők hatásától függően – a következő húsz évben is a fogyasztás folyamatos emelkedésére lehet számítani,
- M. mivel az Európai Unió – Japánt és az Egyesült Államokat megelőzve – már jelenleg is a halászati és akvakultúra-termékek legnagyobb felvevőpiacának számít (12 millió tonna és 55 milliárd euró 2007-ben), mivel jelentősen függ a harmadik országokból származó, a szükségletei több mint 60%-át kielégítő importtól, és ez a függőség várhatóan tovább súlyosbodik,
- N. mivel ennél fogva a halászati és akvakultúra-termékek importálása az Európai Unióba, valamint a behozatal körülményei a halászat és akvakultúra terén folytatott európai uniós politikák elemzése során központi kérdésnek számítanak, és a folyamatban lévő reformok keretében kitüntetett figyelmet kell fordítani rájuk,
- O. mivel a kérdést minden szempontból meg kell vizsgálni, ezalatt értve a kereskedelmi, környezeti, társadalmi, egészségügyi és minőségi szempontokat is,
- P. mivel az EU piacára exportáló egyes halászatok nem szelektív halászati gyakorlata és magas visszadobási aránya jelentős mennyiségű, emberi fogyasztásra alkalmas hal elpazarlását jelenti,
- Q. mivel a halászati és akvakultúra-termékek ágazata piacának közös szervezésére kell összpontosítani, mert a területre vonatkozó jelenlegi szabályozás több szempontból is idejétmúlt és azonnali felülvizsgálatot igényel,
- R. mivel ez szükségessé teszi a közös kereskedelempolitika kifejezetten ezen ágazatra való alkalmazása jelenlegi módjának, valamint annak kritikus vizsgálatát, hogy az ebben a keretben meghozott döntések mennyire vannak összhangban az életképes és felelős európai halászati ágazat megőrzése iránti igényvel,
- S. mivel bár a halászati és az akvakultúra-termékekre elvi védővámok vonatkoznak, a nem mezőgazdasági termékek esetén alkalmazott átlagértéknél kicsit magasabb Közös Vámtarifa formájában, ez a védelem a gyakorlatban jelentős mértékben csökken a különféle önállóan vagy szerződés útján meghatározott kivételek és engedmények miatt, amelyek alkalmazásából az következik, hogy a legnagyobb kedvezményes vámtarifát (automatikusan alkalmazandó) csak a teljes importmennyiség 5%-a esetében érvényesítik,
- T. mivel a halászati és akvakultúra-termékek uniós piacának az import előtt való jelentős megnyitására irányuló politika valószínűleg tovább folytatódik mind multilaterális szinten (a WTO-ban folyó tárgyalások, többek között a dohai fordulón belül a nem mezőgazdasági termékek és szolgáltatások piacra jutására vonatkozó rész keretében), mind a különféle, ázsiai, latin-amerikai, észak-amerikai, földközi-tengeri régióbeli és AKCS-országbeli kereskedelmi partnerekkel jelenleg folyamatban lévő számos preferenciális tárgyalás keretében,

2010. július 8., csütörtök

- U. mivel a dohai fordulón belül a nem mezőgazdasági termékek és szolgáltatások piacra jutására vonatkozó rész a jelenlegi tervek szerinti – a 8-as együtthatót alkalmazó „svájci képlet” – lezárása azt eredményezné, hogy az EU-ban a halászati és akvakultúra-termékekre alkalmazott vámtarifa maximális értéke 26%-ról 6%-ra, az átlagérték pedig 12%-ról 5%-ra csökkenne,
- V. mivel egy ilyen döntés mellett, hogy a még érvényben lévő védővámok hatását szinte teljesen semlegesítené, a fejlődő országok számára már megítélt vagy épp megbeszélések tárgyát képező kedvezményeket komolyan megnyírbálná, és teljesen megfosztaná őket minden jelentőségüktől, továbbá aláásná a WTO azon mechanizmusainak alapjait, amelyek lehetővé teszik, hogy a közösségi piacra való bejutást a halászati és az akvakultúra-termékek európai feldolgozóiparának szükségletei szerint alakítsák (felfüggesztés és vámkontingensek),
- W. mivel az EU azon követelménye, hogy fejlesztési politikai célkitűzései (a szegénység felszámolása, fenntartható helyi halászati területek kialakítása) és kereskedelempolitikája között koherencia álljon fenn, azt jelenti, hogy a fejlődő országokat ösztönözni kell arra, hogy nagyobb hozzáadott értékű halászati termékeket exportáljanak, feltéve, hogy a halak megfelelő gazdálkodású és fenntartható halászati területekről származnak, és megfelelnek a szükséges egészségügyi feltételeknek,
- X. mivel az EU kereskedelmi tárgyalói az utóbbi éveken könnyebben beleegyeznek a halászati és akvakultúra-termékek esetén a preferenciális származásra vonatkozó szabályoktól való eltérésekbe, mind az alapanyagok (a hajók származására vonatkozó feltételek) mind a feldolgozott termékek esetén (a preferenciális származás megtartásának lehetősége a máshonnan származó alapanyagok felhasználása esetén),
- Y. mivel a FAO egyik tanulmánya kimutatta, hogy noha a halászati termékek nemzetközi kereskedelme növelheti az élelmiszer-biztonságot a fejlődő országokban, egyúttal a halászati tevékenység fokozódásához is vezetett, ami felerősítheti az állományok kimerülését, rámutatva a halászati területeken folytatott megfelelő gazdálkodás és ellenőrzés biztosításának szükségességére az állományok kimerülésének megakadályozása érdekében,
- Z. mivel a halászati és akvakultúra-termékek közösségi termelőinek, (halászok és az akvakultúra-ágazat termelői) a feldolgozó iparnak, a forgalmazóknak, az importőröknek és a fogyasztóknak részben eltérőek az érdekeik, és az európai politikáknak az eltérő érdekek hatékony és kiegyensúlyozott összehangolására kellene törekedniük,
- AA. mivel a tevékenységükhöz kapcsolódó költségeket, korlátokat és a kiszámíthatatlan kockázatokat figyelembe vevő, kellően jövedelmező árakon alapuló értékesítési lehetőségeket kell biztosítani a közösségi termelők (halászok és akvakultúra-vállalkozások) számára,
- AB. mivel biztosítani kell, hogy a Közösségben működő feldolgozók számára egész évben egységes minőségű, elegendő mennyiségű és stabil árakon elérhető nyersanyagok álljanak rendelkezésre,
- AC. mivel ki kell elégíteni a közösségi fogyasztók jó minőségű, versenyképes árú termékek iránti igényét, és figyelembe kell venni a termékek jellemzőire, eredetére és halászatának vagy előállításának körülményeire vonatkozó információk iránti növekvő igényüket,
- AD. mivel az érintett fajták, a termékek feldolgozási foka és az alkalmazott elosztási lánc függvényében az import sokrétű hatást gyakorol a közösségi piacra,
- AE. mivel az import által támasztott verseny az első értékesítési ponton alkalmazott árakra gyakorolt árnyomó hatása érzékenyebb kérdésnek tűnik az „ipari” fajok (a feldolgozóipar számára halászott fajok) esetében, mint a nem ipari fajknál,

2010. július 8., csütörtök

Általános észrevételek

1. sajnálatosnak tartja, hogy a közös halászati politika reformjáról szóló zöld könyv csak néhány sort szentel az importra vonatkozó kérdéseknek, és a reform hitelessége és sikere szempontjából nyilvánvalóan alábecsüli a probléma megfelelő kezelésének jelentőségét;
2. megállapítja, hogy az EU által az utóbbi húsz évben folytatott kereskedelempolitika eredményeképp az importból származó halászati és akvakultúra-termékek közösségi piacra jutásának liberalizációja előrehaladott szakaszban van;
3. megállapítja, hogy a halászati és akvakultúra-termékek közösségi termelése egyértelműen nem elegendő – és ez a helyzet a jövőben sem fog változni – a feldolgozóipar szükségleteinek és a fogyasztók egyre növekvő igényeinek kielégítéséhez; elismeri következésképpen a mennyiség helyett a minőségen és a fenntarthatóságon alapuló felelős fogyasztás előmozdításának szükségességét, a halászati gazdálkodás megerősítésének szükségességét az állományok helyreállításának elősegítésére, valamint azt a tényt, hogy az import a jövőben is jelentős szerepet játszik majd a közösségi piac ellátásában;
4. elismeri, hogy az emberi fogyasztásra vagy ipari célból fenntartható módon kifogható halmennyiségnek felső határa van, ami azt jelenti, hogy az EU piacára szállított halmennyiség nem növelhető a végtelenségig;
5. hangsúlyozza ugyanakkor, hogy rendkívüli szükség van az EU-ban a környezetvédelmi szempontból fenntartható és gazdaságilag életképes halászati és akvakultúra-ágazat megtartására, beleértve a tengerpartokon egyenletesen eloszló kisipari struktúrákat, amelyek hozzájárulnak az érintett régiók kulturális identitásának megőrzéséhez, és a termelési lánc egészét lefedve munkahelyeket, valamint megbízható, jó minőségű élelmiszert biztosítanak, ami feltételezi, hogy a halászok tisztességes árat kapnak termékeikért; hangsúlyozza, hogy a halászati ágazatban alkalmazottaknak ésszerű feltételek között és az ILO munkahelyi egészségre és biztonságra vonatkozó egyezményeivel összhangban kell munkájukat végezniük;
6. megjegyzi, hogy a közösségi piac halászati és akvakultúra-termékek exportjára való jelenlegi nyitottsága – bizonyos körülmények között – negatív hatással lehet egyes régiók, különösen a legtávolabbi régiók helyi gazdaságára, a helyi termékek értékesítését illetően;

Részletes megjegyzések**Kereskedelem- és vámpolitika**

7. úgy véli, hogy az Unió a világ legjelentősebb halászatitermék-importőreként a többi, jelentős mennyiségű halászati terméket importáló országgal együtt osztozik a politikai felelősségen annak biztosításáért, hogy a WTO kereskedelmi előírásai megfeleljenek a halgazdálkodásra és a halállomány védelmére vonatkozó lehető legmagasabb szintű globális normáknak, ennek érdekében felszólítja a Bizottságot, gondoskodjon róla, hogy az EU kétoldalú és többoldalú kereskedelempolitikája megerősítse a méltányos, átlátható és fenntartható halkereskedelmet;
8. úgy véli, hogy az ésszerű tarifális védelem fontos és legitim eszköz a politikai hatalom kezében az import szabályozására, és ennek a jövőben is így kellene lennie; emlékeztet rá, hogy az „erga omnes” tarifális védelem adja az EU által egyes országoknak, például a fejlődő államoknak nyújtott kedvezmények értékét; emlékeztet továbbá, hogy e védelem felszámolása következtében a kedvezményekben részesülő országok elvesztenék minden jelenlegi előnyüket; emlékeztet arra is, hogy e tarifális védelem rugalmas jellege igen hasznos, mivel az EU felfüggesztheti alkalmazását abban az esetben, ha a közösségi nyersanyagtermelés nem elegendő a feldolgozóipar ellátásának biztosítására;
9. visszautasítja következésképpen a jelenlegi kereskedelempolitikán keresztül közvetített jövőképet, amely szerint elkerülhetetlen a halászati és akvakultúra-termékek ágazatára vonatkozó tarifális védelem megszűnése, és a közösségi termelőknek – halászoknak és akvakultúra-ágazat termelőinek) nem lesz más választásuk, mint belenyugodni ebbe a helyzetbe;

2010. július 8., csütörtök

10. úgy véli, hogy a mezőgazdasághoz hasonlóan a halászati és akvakultúra-ágazat stratégiai jelentőségű, több feladatot ellátó, a természeti erőforrások megőrzésétől és fenntartható kiaknázásától függő, bizonyos tényezők tekintetében igen sérülékeny ágazat, amelyre nehezen alkalmazható az összehasonlítható előnyöknek szabad mozgásteret adó, kizárólagos szabadkereskedelmi megközelítés;
11. sajnálatosnak tartja, hogy a mezőgazdasági tárcáért felelős biztos által folytatott, a mezőgazdasági termékekre vonatkozó kereskedelmi tárgyalásokkal ellentétben a halászati és akvakultúra-termékekre vonatkozó tárgyalások „nem mezőgazdasági” tárgyalásnak minősülnek, és a kereskedelmi tárcáért felelős biztos hatáskörébe tartoznak, aki számára ezek a tárgyalások gyakran csak egy tágabb kérdéskörbe tartozó kiigazítási változót jelentenek;
12. kéri, hogy a halászati és akvakultúra-termékekre vonatkozó kereskedelmi tárgyalásokat a kereskedelmi biztos hatásköréből utalják át a tengerügyi és halászati biztos hatáskörébe;
13. kéri, hogy tanulmányok és konzultációk sorozata révén alakítsanak ki világos és teljes képet – fajonkénti bontásban – a halászati és akvakultúra-termékek közösségi piacáról, valamint a közösségi kereslet és termelés valószínű trendjeiről és a termelés számára várhatóan fenntartandó értékesítési lehetőségekről a tisztességes verseny összefüggésében;
14. kéri a Bizottságot, hogy törekedjen a halászati és akvakultúra-termékek közösségi piacra irányuló importja által okozott hatások megbízhatóbb és pontosabb értékelésére, többek között az árak tekintetében, valamint munkálkodjon az említett értékelést megkönnyítő, adatgyűjtési és adatcsere-rendszer kialakításán;
15. követeli, hogy a dohai fordulón belül a nem mezőgazdasági termékek és szolgáltatások piacra jutására vonatkozó rész WTO-n belüli tárgyalásokor a halászati és akvakultúra-termékeket kezeljék érzékeny termékeként a svájci képlet alkalmazása tekintetében, annak biztosítása érdekében, hogy ne szűnjön meg egyes termékek esetén a Közös Vámtarifa alapján jelenleg alkalmazott tarifális védelem, továbbá hogy meg lehessen őrizni ezáltal az egyes partnerek számára nyújtott kedvezményeket és a WTO-mechanismusok hatékonyságát;
16. emlékeztet arra, hogy a WTO 2001. november 14-i dohai miniszteri nyilatkozata (47) bekezdése értelmében a jelenlegi dohai forduló tárgyalásai az egységes kötelezettségvállalás elve alapján zajlanak, és amíg ezt a fordulót nem zárják le, addig az Európai Uniónak módjában áll, hogy bizonyos fejezetekre vonatkozó álláspontját átértékeli;
17. arra buzdítja a WTO-hoz delegált közösségi tárgyalókat, hogy ezután is kategorikusan utasítsák vissza, hogy az Európai Unió a halászati és akvakultúra-termékek többoldalú ágazati liberalizációjára vonatkozó kezdeményezésekkel kapcsolatban elkötelezze magát;
18. felszólítja a Bizottságot annak megkövetelésére, hogy a halászati ágazat támogatásai vonatkozásában folyamatban lévő WTO-tárgyalások keretében, például a piacsabályozási intézkedéseket illetően megkövetendő esetleges megállapodás miatt az európai termelők ne kerüljenek versenyhátrányba a harmadik országok szállítóihoz képest; elvi alapon ellenzi egy ilyen megállapodás különálló és idő előtti („early harvest”) megkötését, mivel az nem választható el a dohai forduló más elemeitől;
19. arra kéri a kétoldalú és regionális tárgyalásokon résztvevő közösségi tárgyalókat, hogy a harmadik országok számára a halászati és akvakultúra-termékek importálására vonatkozó kereskedelmi engedmények fejében módszeresebben követeljenek tényleges ellentételezést, meggyőződéssel képviselve az Európai Uniónak az ágazattal kapcsolatban fennálló offenzív érdekeit;
20. hangsúlyozza, hogy az Európai Uniónak meg kell őriznie az egyes partnereinek biztosított kereskedelmi kedvezmények feletti ellenőrzést, „a teljes egészében előállított termékek” koncepcióján alapuló szigorú szabályok alkalmazásának megkövetelése révén; óvatosságra int az alapanyagok tekintetében a hajók besorolására vonatkozó hagyományos szabályok esetleges könnyítésén, és követeli a feldolgozott termékek esetén az eltérésre vonatkozó új kérelmek elutasítását; úgy véli, hogy az úgynevezett „vám-vissza-nemtérítési” szabályt módszeresen kell alkalmazni, és korlátozni kell a vámkedvezmények halmozását;

2010. július 8., csütörtök

21. arra kéri a Bizottságot, hogy mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt sürgősen javítsa az egyes országok számára nyújtott tarifális kedvezmények által a halászati és akvakultúra-ágazatra gyakorolt hatások elemzéseit, többek között a vállalkozások jövedelmezősége és a foglalkoztatás szempontjából, úgy az Unióban, mint a kedvezményezett országokban, valamint különösen az AKCS-országokban; hangsúlyozza azt is, hogy ezeknek a vizsgálatoknak kellőképpen megalapozott számszerűsített eredményeket kell szolgáltatniuk, és különösen figyelembe kell venniük a veszélyeztetett halfajokat;

22. felhívja a közösségi ipar figyelmét arra a lehetőségre, hogy alkalmazni lehet az EU kereskedelmi védelmi eszközeit, ha a halászati és akvakultúra-termékek bizonyos kategóriáinak importja esetében dömping, szubvenció vagy nagyarányú és hirtelen növekedés tapasztalható;

Környezeti, társadalmi, egészségügyi és minőségi tényezők

23. megítélése szerint a halászati és akvakultúra-termékek importálására vonatkozó európai kereskedelempolitika elé alapvető célként kell kitűzni annak biztosítását, hogy az importált termékek is minden szempontból megfeleljenek a közösségi termékekkel szemben felállított követelményeknek; úgy véli, hogy ez a célkitűzés megfelel az ágazatban jelenleg alkalmazott, vagy a jövőbeli reform keretében tervezett intézkedések tekintetében a méltányosság, koherencia és hatékonyság alapelveinek; megjegyzi továbbá, hogy a harmadik országok megfelelése az uniós követelményeknek elősegíti az egyenlőbb verseny kialakítását az EU és a harmadik országok termelése között, mivel az uniós követelményeknek megfelelő haltermelés magasabb költségekkel fog járni a harmadik országok számára;

24. aggodalommal állapítja meg, hogy a halászati és akvakultúra-termékek harmadik országokból a közösségi piacra történő tömeges beáramlása befolyásolhatja a fogyasztók vásárlási szokásait;

25. úgy véli, hogy az EU-nak a közös halászati politika keretében a halállomány megőrzése és a halászat fenntartására érdekében tett fokozott erőfeszítései összeegyeztethetetlenek a halászati és akvakultúra-termékek olyan országokból történő importálásával, amelyek úgy fokozzák halászati erőfeszítéseiket, hogy közben nem törődnek a fenntarthatósággal és csak a rövid távú profitot tartják szem előtt;

26. hangsúlyozza, hogy a források megóvására irányuló közösségi politika – nevezetesen a helyreállítási és gazdálkodási tervek keretében – elősegíti a halászati és akvakultúra-termékek harmadik országokból történő behozatalát, illetve azt, hogy az importált termékek gyakran végérvényesen a közösségi termelés helyébe lépjenek; kéri, hogy a Bizottság kellőképpen vegye figyelembe ezt a kockázatot a tervek kidolgozása során;

27. attól tart, hogy e kérdésre vonatkozó céltudatos politika hiányában a halászati és akvakultúra-termékek igen nyitott és jelentősen növekedő keresletet mutató közösségi piac tekintélyes vonzerőt jelent, és folyamatos túlhalászásra ösztönzi ezeket az országokat;

28. üdvözli a közelmúltban életbe lépett, a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelemről szóló szabályozást, amely minden, a közösségi piacra kerülő termék esetében tanúsítást követel meg; a szabályozás szigorú és hatékony alkalmazására buzdít, emellett elismeri, hogy számos fejlődő országnak segítségre van szüksége a szabályozás megfelelő végrehajtásához és az illegális halászat elleni küzdelemhez; emlékeztet ugyanakkor arra, hogy ez egy minimumkövetelmény, amely nem elegendő ahhoz, hogy biztosítsa azon halászterületek fenntarthatóságát, ahonnan a kérdéses termékek származnak;

29. úgy véli, hogy azonfelül, hogy a közösségi szabályokat alkalmazzák a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászatra, szigorúbb ellenőrzésre van szükség az ilyen halászati termékek piaci értékesítése vonatkozásában, nevezetesen azáltal, hogy az illegális halászatból származó termékek szállításával gyanúsított tagállamokat és vállalatokat szigorúbb ellenőrzésnek vetik alá;

30. felkéri a Bizottságot, hogy minden rendelkezésére álló eszközt használjon fel annak biztosítása érdekében, hogy a halászati és akvakultúra-termékeket az EU-ba importáló legfontosabb országok eleget tegyenek a Johannesburgban vállalt kötelezettségeiknek, és szigorú politikát alkalmazzanak a források megóvása végett; arra ösztönzi a Bizottságot, hogy minden erre alkalmas kereten belül, például a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben (RHGSZ-ekben) működjön együtt ezekkel az országokkal;

2010. július 8., csütörtök

31. másrészt úgy véli, hogy az Európai Uniónak meg kell erősítenie ezeket a kötelezettségvállalásokat annak biztosítása érdekében, hogy az Európai Unióba behozott valamennyi termék, kivétel nélkül, olyan országokból származzon, amelyek ratifikálták a tengerjog területén kötött legfontosabb nemzetközi megállapodásokat, különösen az Egyesült Nemzetek Szervezetének tengerjogi egyezményét, valamint a kizárólagos gazdasági övezeteken túlnyúló halállományokról és a hosszú távon vándorló halállományokról szóló megállapodást, illetve amelyek a vonatkozó RHGSZ-megállapodás szerződő felei azokban az esetekben, amikor az egyik regionális halászati gazdálkodási szervezet által irányított vizekből származó exportról van szó;

32. hangsúlyozza, hogy a Közösség halászhai, valamint a közösségi akvakultúra-ágazat és feldolgozóipar termelői súlyos hátrányban vannak bizonyos harmadik országok konkurens szereplőivel szemben, mivel ez utóbbi országokban lényegesen olcsóbb a munkaerő, az alkalmazott szociális normák pedig sokkal kevésbé szigorúak;

33. úgy véli, hogy a gazdaság több más ágazatában is megfigyelhető szociális dömping problémája különösen súlyos formában jelentkezik a halászati és akvakultúra-tevékenységek terén, illetve az ezekhez kapcsolódó feldolgozóiparban, mivel ezeknek az ágazatoknak nagy a munkaerő-igényük;

34. felkéri a Bizottságot, hogy minden rendelkezésére álló eszközt használjon fel annak biztosítása érdekében, hogy a halászati és akvakultúra-termékeket az EU-ba importáló legfontosabb országok legalább a legfőbb munkahelyi jogokról szóló nyolc ILO-megállapodást tartsák be;

35. elvárja, hogy az EU által a halászati és akvakultúra-termékek számára biztosított valamennyi kereskedelmi kedvezményt minden esetben szigorú környezetvédelmi és szociális feltételrendszerhez kössék; kéri továbbá, hogy a létrejött megállapodásokba e célból beillesztett rendelkezések tartalmazzanak olyan hiteles mechanizmusokat, amelyek révén ellenőrizni lehet a vállalt kötelezettségek betartását, illetve ezek megsértése esetén fel lehet függeszteni vagy véglegesen vissza lehet vonni a kereskedelmi kedvezményeket; kéri, hogy a fejlődő országok esetében valósítsanak meg kifejezetten technikai, illetve szükség esetén pénzügyi támogatás biztosítására irányuló programokat, ezáltal is elősegítve, hogy az érintett országok betartsák társadalmi és környezetvédelmi kötelezettségvállalásaikat;

36. ragaszkodik ahhoz, hogy az importált halászati és akvakultúra-termékekre, többek között a takarmányokra és takarmány-alapanyagokra, szigorúan és teljes körűen (élelmiszer-biztonság, nyomon követhetőség, megelőzés) alkalmazzák a fogyasztóvédelem szempontjából rendkívül fontos egészségügyi normákkal és ellenőrzésekkel kapcsolatos közösségi szabályozást; ebben a tekintetben sürgeti a Bizottságot, hogy tökéletesítse a harmadik országokra vonatkozó ellenőrzési programját az Élelmiszerügyi és Állat-egészségügyi Hivatal küldetéseinek tökéletesítése révén, elsősorban a küldetésenként ellenőrzendő létesítmények számának növelésével, annak érdekében, hogy a harmadik országokban fennálló helyzetet jobban tükröző eredményeket kapjunk;

37. a legnagyobb óvatosságra int a harmadik országok által előírt követelményeknek e jogszabály alkalmazása szempontjából az európai uniós követelményekkel való egyenértékűségének elismerése, valamint a halászati és akvakultúra-termékek EU-ba történő importálására jogosult országok és vállalkozások listájának véglegesítése kapcsán; úgy véli, hogy az Egészség- és Fogyasztóügyi Főigazgatóságnak le kell vennie adott hajókat vagy feldolgozó létesítményeket a már jóváhagyott listákról, amennyiben ezek nem tesznek eleget a minimumkövetelményeknek;

38. a legnagyobb éberségre int a világ egyes régióiban alkalmazott, rendkívül intenzív, újfajta akvakultúrákból származó termékek vonatkozásában, és úgy véli, hogy szigorú vizsgálat alá kell vetni azokat a technológiákat és eljárásokat, amelyek révén e gazdaságok növelik termelékenységüket, csakis úgy, mint e technológiák és eljárások egészségre gyakorolt lehetséges hatásait, illetve helyi szociális és környezeti következményeit;

39. kéri, hogy az egyes szinteken végrehajtott ellenőrzések, köztük a határokon végzett ténylegesen összehangolt és átlátható ellenőrzések intenzitása és gyakorisága legyen arányos azzal a kockázattal, amit az érintett termékek jellegüknél és származási helyüknél fogva jelentenek; felkéri a tagállamokat, hogy minden szükséges pénzügyi és emberi erőforrást biztosítsanak e célra;

A KPSZ reformja

40. emlékeztet a hatodik parlamenti ciklusban elfogadott állásfoglalásaira, amelyekben felkérte a Bizottságot, hogy sürgősen végezze el a halászati termékek piaca közös szervezésének messzemenő felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az garantálja a jövedelmeket az ágazatban, biztosítsa a piac stabilitását és a halászati termékek jobb forgalmazását, valamint fokozza ezek hozzáadott értékét; sajnálatát fejezi ki az e téren jelentkező késedelmek miatt; utal a fenti állásfoglalásokra, amelyek arról szólnak, hogy mik lennének e reform kívánatos főbb irányvonalai;

2010. július 8., csütörtök

41. ragaszkodik ahhoz, hogy az e téren kialakított új mechanizmusok feltétlenül vegyék figyelembe a környezetet károsító vagy a szociális dömping egy formájával egyenértékű gyakorlatokból származó alacsony költségű import révén jelentkező megkerülhetetlen versenyhelyzetet, valamint garantálják a közösségi termelés kellően jövedelmező árakon történő piacra juttatását;

A fogyasztók tájékoztatása

42. meggyőződése, hogy az európai fogyasztók gyakran más termékeket választanának abban az esetben, ha jobb tájékoztatást kapnának az eladásra kínált termékek tényleges tulajdonságairól, minőségéről, földrajzi eredetéről és az előállítás vagy a kifogás körülményeiről;

43. hangsúlyozza, hogy sürgősen szigorú és átlátható tanúsítási és címkézési feltételeket kell bevezetni az európai halászati és akvakultúra-termékek minőségére és nyomon követhetőségére vonatkozóan, valamint lépéseket kell tenni az e termékekre vonatkozó közösségi ökocímkézés mihamarabbi bevezetése érdekében azzal a céllal, hogy véget lehessen vetni a magánkézben lévő tanúsítási rendszerek ellenőrizetlen terjedésének;

44. úgy véli, hogy halászati és akvakultúra-termékek ökotanúsításának és ökocímkézésének átlátható módon és a fogyasztó által könnyen érthetően kell történnie, és kivétel nélkül az egész ágazat rendelkezésére kell állnia, szigorúan megfelelő az alapvető megfelelési kritériumoknak;

Akvakultúra

45. kiemeli, hogy az akvakultúra-termékek egyre nagyobb arányt képviselnek az Európai Unióba importált halászati és akvakultúra-termékek között;

46. úgy véli, hogy e jelenség oka az, hogy az elmúlt tíz esztendőben a világ bizonyos régióiban jelentős mértékben növekedett az akvakultúra-termelés, miközben a világ ilyen termelésének mindössze 2%-át kitevő közösségi akvakultúra-termelés ugyanezen időszakban stagnált;

47. megjegyzi, hogy a fogyasztói szokások és az uniós forgalmazók kereslete tekintetében jelentős helyettesítő hatások vannak a közösségi eredetű friss termékek és bizonyos importált akvakultúra-termékek között;

48. úgy véli, hogy egy, a fenntartható, a környezetet csökkentett mértékben terhelő közösségi akvakultúra megteremtésére irányuló elszánt politika kulcsfontosságú lehet a halászati és akvakultúra-termékek terén jellemző importfüggőség csökkentésében, az EU-n belüli gazdasági tevékenység ösztönzésében, valamint az egyre növekvő kereslet bőségesebb és diverzifikáltabb kínálat révén történő kielégítésében; ebben az összefüggésben hangsúlyozza a kutatás-fejlesztés eltökélt továbbvitelét az európai akvakultúra-termékek körében;

49. utal ennek kapcsán az „Új lendület az európai akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló stratégiának” címet viselő 2010. június 17-i állásfoglalására;

50. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a közös halászati politikával kapcsolatos javaslataikban és határozataikban kellőképpen vegyék figyelembe az e jelentésben szereplő legfontosabb ajánlásokat;

*

* *

51. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.